

Utasítás: „Úgy hallottam, hogy már voltak a ‘Mekiben’. Erről a látogatásról fényképek is készültek. Kérlek alkossatok most kettes-hármas csoportokat, és mutassátok be a legjobb pillanatokat!” A bemutatott tablókat megbeszéljük.

„Mutató” forma, de nem biztos, hogy annyira előre viszi a drámát, mint egy közös mimes játék. A csoport fejlettségi szintjétől, és a gyakorlottságtól függ az alkalmazása...

6. Éjszaka – probléma behozatala

„Biztos elfáradtatok egy ilyen nap után. Most feküdjetek le..., de ha tapsolok, akkor kérlek, merevedjete meg, s akinek megérintem a vállát, mondja az első eszébe jutó gondolatot!”

Míg alszanak, teleszórjuk a folyót papír, műanyag és egyéb, az étteremből származó szeméttel.

7. A (rá)ébredés – GONDOLAT KÖVETÉS

„Jó reggelt! Remélem jól aludtatok! Gyertek, mosakodjunk meg a folyónál!”

Taps – gondolatok meghallgatása.

8. Megoldás keresés – GYŰLÉS

Mit tegyünk a szeméttel?

- Tegyük egy kupacba büdös
- Nincs kuka, erre nem jár kukás autó, s különben sem semmisíti meg a szemetet, csak áthelyezi.
- Égetés büdös, szennyező...
- Átvisszük a szomszéd táborba , itt sort keríthetünk egy „nekem nem kell, fűjj”-játékra
- stb.

Rá kell ébreszteni őket, hogy minden látogatásuk ugyanennyi szeméttel fog járni, s a szemét a végén betemeti világukat. Ezek után minden egészséges gondolkodású ember levonja a következtetést...

Öröm-dráma óvodásokkal

Kunné Darók Anikó

Mielőtt Bolton megengedő drámatípusaira hivatkoznék, vagy módszertani magyarázatba-magyarázkodásba törnék ki, leírom ide a tényeket, amelyre hivatkozni mindig érdemes.

Farsangi időszak, 4-5 éves gyerekek csoportja.

Rettentően nőies jellemmel rendelkező kislányok, erőteljes kislányok, várakozás, készülődés, „én leszek a legszebb”, „én a legszuperebb”. – Örülnek a jelmezkölcsönzők, beindult a verseny.

Mindenki jól ismeri a helyzetet.

Kollégánóm a csoport stílusához igazodva ezen az ominózus héten a Hamupipóké meséli. Nagy az érdeklődés, a lányok már az első alkalommal táncra perdültek, a fiúk falovakra pattantak. A homokozó szélén különös hangnemben folyt a pletyka a Herceg és Hamupipóke szerelméről. Ebben a témában van valami...

Adjuk meg a csoportnak, amire vágyik! (És magunknak is.) Rendezzünk egy olyan bált, ahol nincsenek versenyzető szülők, mindenki egyformán gyönyörű lehet. Nincs tombola, süti, szörp – *bál* van.

Csütörtökön bejelentjük, hogy lehet hozni mindenféle báli holmit (körömcipő, retikul, fülklipsz – a fiúknak bekérjük apa legszebb nyakkendőjét).

Délután a csoportban vasalom az óvodai jelmeztár összes habos ruháját, mindet egyenként megcsodálva, a helyzethez jól igazodó vágyakozó tekintettel, majd fogastra teszem és sóhajtván közlöm az odavetődőkkel – ismét kellően színpadias modorban –, majd holnap!

És péntek.

A csörgő reklámszatyrokából kivillan egy két flekk, kicsusszan egy két gyöngysor.

A fiúk hasonlítgatják az otthonról becserkészett nyakkendőket. (A didaktikus óvodapedagógus máris mikrocsoportos matematika foglalkozást kezdeményezhetne hosszabb-rövidebb, keskenyebb-szélesebb, esetleg színek témakörben, de ki foglalkozik ma ilyenekkel?)

Amikor már mindenki itt van, a gyerekek, a két óvónő és a csoport dajkája, elkezdődik a teremrendezés, a szervezkedés.

Pakolás után én a fiúkkal a mosdóba távozom, ahol szappanhabbal és spatulával férfiasan megborotváltunk. Mivel borotválkozás után még mindig Leonardo Di Capriós fejek néztek rám, mindenkinek, saját ízlés szerint szakállat, bajuszt, esetleg tekintélyt parancsoló szemöldököt festünk. A nyakkendőt csak az öltheti magára, aki a kialakított szabályok szerint fakarddal megvív egy „hercegtársával”.

Ez alatt a csoportban folyik az öltözködés, a szépítkezés. (Ezt nem részletezném, szerintem mindenki látja.)

Majd találkozik a két csapat, és a meséből ismert etikett alapján elkezdődik a bál, szól a reneszánsz muzsika. Hihetetlen a gyerekek stílusérzéke – ezt már máskor is tapasztaltam. Kokas Klára óta tudom is, hogy ez nem véletlen, főleg ha hagyom a zenét a személyiségen keresztül érvényesülni. De vissza a bálhoz, ami épp megérett arra, hogy történjen valami.

Hirtelen vége a zenének. Csend. Fény az ajtóra, belép rongyos ruhában Hamupipőke – dajkánk – majd szomorúan leül, munkát mímelve. – Itt egy konvenció a drámás lelkeknek.

„Akit a herceg megérint, kimondhatja amit gondol.” A szobortechnika ösztönösen bejött közben a hirtelen effektváltások és a cselekmény miatt.

Majd reflektor le, Hamupipőke ki, zene be. És mint ahogy ez kell, újra frissen megy a tánc.

Később megszakad a zene és beperdül a bálba Hamupipőke – olyan szép kék ruhában, ahogyan azt egész héten mesélték, és amilyen senkinek nincs, bármennyire igyekeztek-tünk. Én a legidősebb herceg szerepében teszem a dolgom, kolléganóm – mint a bál szervezője –, aki kétéves alapítványi báli ruhájában tetszeleg, a látványtól megdermedt báli sereget próbálja életre kelteni, akik azonban a teljes katarzis közepén eszmélnek fel az éjféli harang hangjára, a sikolyra, az otffeledett fél pár cipőre.

Következett a cipőpróba. Azokat a bizakodó tekinteteket, az együtt érző mosolyokat, a néma csendet csak körvonalazni tudom. Valahol minden 4-5 éves reménykedett, hogy most nőtt 10 számot a lába, mert itt és most minden megtörténhet. – De nem.

A hercegek kitalálták, hogy küldöttséget szerveznek annak a bizonyos lánynak a felkutatására, akit én, mint herceg, kissé hitetlenkedő tekintettel fogadtam.

Majd egy hang az égből, vagy talán Abigél: „Ne a ruháját nézd! Nézd meg a gyönyörű mosolygós arcát!” – Mert hát ilyen egy igazi Hamu... dajka nem?

És még nincs vége!

A lányok lekapcsolatják a villanyt, előhózzák a báli ruhát, és felöltöztetik Hamupipőkéket.

A hercegek hátat fordítva, diszkréten, fegyelmezetten várakoznak, most valahogy senki nem forgolódik hátra, hiszen egy úriember...

És még öt perc tánc a suhanó nehéz selyem körül, és vége a bálnak. Szerintem az igazi bálnak.

Mi volt ez? „B”-típusú szerepjáték? Attól több. „D”-típusú dráma? – Hol volt itt a fókusz? Hol működtek itt a változatos drámaformák?¹

Nem volt a kezünkben rongyosra gyúrt puska, hogy el ne felejtünk egy tablót, vagy vitafórumot. Ezek ellenére tökéletes „mintha”-játék volt, végig szerepben.

Miért írtam le ezt ilyen részletesen? A játék végén kollégám, a *bálszervező*, elégedetlen volt, mert ez nem olyan összetett foglalkozás, mint amit tartani szokás.

Valóban nem, de jól igazodott a gyerekek élményeihez, életkori sajátosságaihoz, és dráma és játék volt a javából. Úgy gondolom, főleg az óvodában van nagy jelentősége annak, hogy túl lássunk a fókuszon², hogy fészkelje be mindennapjainkba magát a drámajátékos szellem. Az az igazi drámás óvoda, ahol nem csak heti 30 percben jelenik meg a MÓDSZER, hanem séták, szabad játék, pihenő, étkezés közben is érezteti hatását, tehát attitűd lesz belőle.

De született válasz a játék közben kialakult kérdésre: Nem a ruha teszi,... de talán még ezt sem erőltetném bele, mert – Kuzmann Nóra után szabadon – ez öröm-dráma volt.

(Jászberény, Kuckó óvoda)

¹ A cikk lelkes szerzője megosztotta velünk azt, hogy kissé bizonytalan az elmélet terén. Feltételezhető, afféle státuszcsökkentő eljárás lesz ez: alacsony státuszra játszva fogadtatja el magát –, sokan élnek ezzel az eljárással, eredménnyel. Mert kötve hiszem, hogy ennek a viszonylag egyszerű szerkezetű játéknak a besorolása akkora gondot okozna... (A szerk.)

² Itt – úgy tűnik –, hogy szerzőnk téved: *legalább addig, a fókuszig kellene látni!* Játékot vezessünk, a gyerekeknek az legyen –, s ne feladatsor, megoldandó probléma, ne munka stb., a tanár pedig hadd tanítson! De ahhoz, hogy valaki átláthasson a – tehetséges és felszabadult gyerekek esetében mindenkor divergens – játékon, ahhoz legalább azt kellene tudnia, hogy az adott játékon keresztül mi mindentről lehet majd tanítani, s abból a sok mindentől neki – az adott csoport adott pillanatában – mi a fontos. Egyébként ezt hívják fókusznak. Ezt otthon végig lehet gondolni, ki lehet találni. S ettől még nem kell a drámaórán göröcsök között létezni. Lehet éppenséggel felszabadultan táncolni. De közben tudtam az imént, hogy mikor kell a táncot elindítani, s majd azt is tudni fogom, hogy mikor (és miért, és hogyan) fogom megállítani. S persze, aki erre képes már, a fát már látja, nézzen tovább, szemlélje meg nyugodtan az erdőt is! (A szerk.)